जागतिक आयात शुल्क बदलांचा राज्याच्या निर्यातक्षम उद्योगांवर होणाऱ्या परिणामांबाबत अभ्यास करणे व उपायायोजना सुचविण्यासाठी राज्यस्तरीय समिती गठित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उद्योग,ऊर्जा,कामगार व खनिकर्म विभाग

शासन निर्णय क्र: साप्रोयो-२०२५/प्र.क्र.२७८/उद्योग-८

मादाम कामा रोड,हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय,मुंबई-४०० ०३२

दिनांक:-१८ ऑगस्ट,२०२५

<u>प्रस्तावना:-</u>

आंतरराष्ट्रीय पातळीवर निर्माण झालेला जागतिक व्यापार तणाव आणि नवीन आयात शुल्क धोरण यामुळे राज्यातील प्रमुख उद्योग प्रभावित होत आहेत. दिनांक १० ऑगस्ट २०२५ पासून, अमेरिकेने ५०% कर रचना लागू केली आहे. (३१ जुलै रोजी जाहीर केलेला २५% कर जो दिनांक ७ ऑगस्ट रोजी सकाळी ९:३० वाजता भारतीय प्रमाण वेळेनुसार लागू झाला आणि आणखी २५% दंडात्मक कर, दिनांक २७ ऑगस्ट २०२५ पर्यंत लागू होईल).

अमेरिकेच्या व्यापार तूट आणि देयक संतुलन समस्यांचे संतुलन साधण्यासाठी लक्ष्यित केलेल्या (Target) ६०+ व्यापारी भागीदार देशांमध्ये भारताचा समावेश आहे. या नव्या कर प्रणालीमुळे भारतीय निर्यातदारांच्या त्यांच्या सर्वात मोठ्या बाजारपेठांपैकी एक असलेल्या स्पर्धात्मकतेला धोका निर्माण झाला आहे, कारण भारताच्या निर्यातीमध्ये अमेरिकेचा १८% वाटा आहे, जो भारताच्या जीडीपीमध्ये (GDP) २.२% वाटा आहे. अशाच स्वरूपाच्या जगातील अन्य देशांच्या व संघटनांकडून होणाऱ्या बदलेला राज्याच्या निर्यातक्षम उद्योगांवर होणाऱ्या परिणांमाबाबत नियमितपणे आढावा घेणे गरजेचे आहे.

आपल्या अर्थव्यवस्थेचे आणि भागधारकांचे (Shareholder) संरक्षण करण्यासाठी, महाराष्ट्राने हे परिणाम कमी करण्यासाठी सक्रिय उपाययोजना करणे, पर्यायी बाजारपेठांमध्ये वाढीच्या संधी शोधताना या संरक्षणवादी धोरणांविरुद्ध लवचिकता सुनिश्चित करण्यासाठी निर्यात विविधीकरण, क्षेत्र-विशिष्ट प्रोत्साहने, पायाभूत सुविधांचे उन्नतीकरण आणि केंद्र सरकारच्या व्यापार धोरणांशी संरेखन यासारखे धोरणात्मक हस्तक्षेप करण्याच्या अनुषंगाने समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

जागतिक आयात शुल्क संरचनेमुळे राज्यावर होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास व उपाययोजना करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नाव/पदनाम	अध्यक्ष/सदस्य
१)	श्री.अपुर्व चंद्रा (भा.प्र.से.सेवानिवृत्त),केंद्रीय संरक्षण विभागाचे प्रमुख सल्लागार, नवी दिल्ली	**अध्यक्ष**
२)	मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे मुख्य आर्थिक सल्लागार व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र इन्स्टिट्यूशन फॉर ट्रान्सफार्मेशन-मित्र (Maharashtra Institution for Transformation- MITRA)	सदस्य
३)	अपर मुख्य सचिव,वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई	सदस्य

४)	अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा),उद्योग,ऊर्जा,कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय,मुंबई	सदस्य
५)	प्रधान सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
६)	मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,मुख्यमंत्री सचिवालय,मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
७)	विभागीय विकास आयुक्त,सीप्झ,विशेष आर्थिक क्षेत्र,मुंबई	सदस्य
८)	विकास आयुक्त (उद्योग) तथा राज्य निर्यात आयुक्त, उद्योग संचालनालय, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई	सदस्य
९)	आयुक्त, वस्तू व सेवा कर,राज्यकर आयुक्तालय, माझगांव,मुंबई	सदस्य
१०)	अध्यक्ष,जेम्स ॲण्ड ज्वेलरी एक्सपोर्ट प्रमोशन काऊन्सील (GJEPC), मुंबई	सदस्य
११)	**CII** (Confederation of Indian Industry),**FICCI** (Federation of Indian Chambers of Commerce & Industry),**FIEO** (Federation of Indian Export Organizations), **AIAI** (All India Association of Industries), **DICCI** (Dalit Indian Chamber of Commerce and Industry, **EEPC** (Engineering Export Promotion Council of India) यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
१२)	डॉ.शरद कुमार सराफ, अध्यक्ष,आयआयटी,मुंबई	सदस्य
१३)	श्री.विकास महतानी, प्रादेशिक अध्यक्ष (पश्चिम विभाग), लेदर निर्यात परिषद	सदस्य
१४)	अपर मुख्य/प्रधान/सचिव (उद्योग),उद्योग,ऊर्जा,कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई	**सदस्य सचिव**

सदर समितीस आवश्यकतेनुसार संबंधित विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, क्षेत्रिय यंत्रणा,उत्पादन व निर्यात क्षेत्रातील उद्योगांचे प्रतिनिधी अथवा तज्ञ संस्था/संघटना यांना बैठकीस निमंत्रित करण्याची मुभा राहील.

२. **समितीची कार्यकक्षा** :-

खालील बाबींवर शासनास शिफारशी करणे:-

i. राज्यातील उद्योग घटकांना निर्यात करण्यात येणाऱ्या अडचणी.

ii. निर्यातक्षम उद्योगांना निर्यात वृध्दीच्या अनुषंगाने उपाययोजना.

iii. निर्यातक्षम सुक्ष्म,लघू व मध्यम उद्योगांना निर्यात करण्यासाठी विशेष प्रोत्साहने.

iv. निर्यातक्षम उद्योगांसाठी पर्यायी बाजारपेठ उपलब्धतेबाबत माहिती पुरविणे.

v. प्रचलित निर्यात धोरणांमध्ये सुधारणा करण्याच्या अनुषंगाने आढावा.

vi. अमेरिकेने आकारलेल्या करप्रणालीमुळे राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास करून तातडीच्या, मध्यमकालीन व दीर्घकालीन उपाययोजना सुचविणे.

vii. Decriminalization, Deregulation, EoDB (Ease of Doing Business), Self Certification for Low risk, Non Hazardous, Non- Polluting and all the green Category industries for building plan approval & MPCB Consent to Establish & Operate याबाबत देखील आढावा घेऊन मार्गदर्शन.

३. सदर समितीचे अध्यक्ष यांनी महिन्यातून दोन वेळा बैठक आयोजित करावी.

४. सदर समितीने केलेल्या शिफारशी/निर्णय इतिवृत्ताच्या स्वरूपात निर्गमित करण्यात येतील.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्रमांक २०२५०८१८१४५१५९४०१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

DR. SHRIKANT
LAXMANRAO
PULKUNDWAR

Digitally signed by DR. SHRIKANT LAXMANRAO PULKUNDWAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=INDUSTRIES ENERGY AND LABOUR DEPARTMENT,
2.5.4.20=feb24b5f5d1512bb47f7bae5ad1db4953358cd43c999bdf0814c6bb78364d50a, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=C10A1E6C8FBE08C1180978BD3ED8A151ED05202D522B09B9960341C2F080906D, cn=DR. SHRIKANT LAXMANRAO PULKUNDWAR
Date: 2025.08.18 14:52:54 +05'30'

(डॉ.श्री.ल.पुलकुंडवार)
सह सचिव,महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१) मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव,मलबार हिल,मुंबई
२) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय,मुंबई
३) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव,मंत्रालय,मुंबई
४) मा.उप मुख्यमंत्री (नगर विकास व गृहनिर्माण) यांचे प्रधान सचिव,मंत्रालय,मुंबई
५) मा.मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६) मा.राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७) मा.मुख्य सचिव,महाराष्ट्र राज्य,मंत्रालय,मुंबई
८) श्री,(सेवानिवृत्त.से.प्र.भा) अपुर्व चंद्रा.केंद्रीय संरक्षण विभागाचे प्रमुख सल्लागार ,नवी दिल्ली
९) अपर मुख्य सचिव,वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई
१०)अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा),उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग,मंत्रालय,मुंबई
११)प्रधान सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२)मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय,मंत्रालय, मुंबई
१३) सचिव (उद्योग),उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग,मंत्रालय,मुंबई
१४)विकास आयुक्त (उद्योग) तथा राज्य निर्यात आयुक्त, उद्योग संचालनालय, मुंबई
१५)आयुक्त, वस्तू व सेवा कर,राज्यकर आयुक्तालय,माझगांव,मुंबई
१६)विभागीय विकास आयुक्त,सीप्झ,विशेष आर्थिक क्षेत्र,मुंबई
१७)अध्यक्ष,जेम्स ॲण्ड ज्वेलरी एक्सपोर्ट प्रमोशन काऊन्सील (GJEPC), मुंबई
१८(डॉ.शरद कुमार सराफ,अध्यक्ष,आयआयटीमुंबई,
१८)श्री.विकास महतानी, प्रादेशिक अध्यक्ष (पश्चिम विभाग), लेदर निर्यात परिषद,मुंबई
१९)CII,FICCI,FIEO,AIAI,EEPC, DICCI यांचे प्रतिनिधी
२०)सह सचिव (उद्योग-१४/८) यांचे स्वीय सहायक उद्योग,ऊर्जा,कामगार व खनिकर्म विभाग,मंत्रालय, मुंबई.
२१)निवड नस्ती (उद्योग-८).